

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-471/3230/7238
Konu : Yazılı soru önergesi

~~20/12/~~ 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 02/07/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.
0.10.00.00-74742 sayılı yazı,

İlgi yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8569 Esas Nolu soru önergesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-471/3296/7385
Konu : Yazılı soru önergesi

46/12/2012

Sayın Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8569 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Birleşmiş Milletler Cezaevi Kuralları ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Tavsiye Niteliğindeki Cezaevi Kuralları da dikkate alınarak, ceza infaz sistemimizde reform niteliğinde çalışmalar yapılmış ve son yıllarda ceza infaz kurumlarımızın özellikle fiziki yapısı ile hükümlü rehabilitasyonu alanında yürütülen çalışmalarda çağdaş standartlar yakalanmıştır.

Bu süreçte, çağdaş infaz hizmetlerini yerine getirmek için ihtiyaç duyulan mevzuat altyapısı oluşturularak, sağlıklı, güvenli, mekanik, elektronik donanımlı ve rehabilitasyon faaliyetlerine daha elverişli yeni ceza infaz kurumu projeleri geliştirilmiş, uluslararası normlara uymayan, fizikî şartları ve kapasiteleri itibarıyla eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinin kısıtlı yapıldığı ya da hiç yapılamadığı küçük ilçe ceza infaz kurumlarının önemli bir kısmı kapatılmıştır.

Fizikî ve sosyal alanlarda yapılan iyileştirmelerin yanı sıra, ceza infaz kurumu uygulamaları ulusal ve uluslararası denetime açılmış, böylece kurum uygulamalarının adli, idarî ve sivil denetim mekanizmalarınca denetlenmesi sağlanmıştır.

Ceza infaz kurumlarının hükümlü ve tutuklular üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilebilmesi, bu kişilerin salıverilme sonrası normal hayata hazırlanmaları için tiyatro, müzik, resim, folklor, el becerileri, spor karşılaşmaları, satranç, lisan kursları, konferans ve konser gibi çeşitli sosyal-kültürel çalışmalar düzenlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular bu çalışmalarda dinleyici veya izleyici olarak yer alabilecekleri gibi aktif olarak da katılabilmektedirler. Ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklular gazete, televizyon, radyo, kitap gibi kitle iletişim araçlarından da yararlanabilmektedir.

II- 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda öngörülen soruşturma yöntemleri sayesinde suçlarla mücadelede önemli gelişmeler kaydedilmiş, bu yolla yakalanan ve hapis cezasına çarptırılan suç faillerinin sayısında ciddi oranda artış meydana gelmiştir.

Öte yandan, mülga 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanundaki ceza infaz rejiminin yeni suçların işlenmesini önleme konusundaki etkisizliği de dikkate alınarak hazırlanan 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda, mahkûm olunan hapis cezalarının infaz oranlarının artırılması ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklu sayısının artması sonucunu doğurmuştur.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

III- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, Yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır. Hükümlü ve tutuklular, kurum idaresinin kendileriyle ilgili her türlü eylem ve işlemine karşı şikâyet ve itiraz haklarını kullanarak, gerek doğrudan gerekse yakınları ve sivil toplum örgütleri aracılığıyla talep ve şikâyetlerini bildirmektedirler.

Şanlıurfa E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi kılınmaktadır. Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, il ve ilçe insan haklarını inceleme komisyonları da ceza infaz kurumlarında incelemeler yapabilmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve hâlen 133 ağır ceza merkezinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adli yargı adalet komisyonlarıncı oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edebilmektedirler.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir. Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idari yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

IV- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A- 16/06/2012 tarihi itibarıyla, Şanlıurfa E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan hükümlü ve tutuklu sayısının 1.055; 18/09/2012 tarihi itibarıyla 767 olduğu;

Kapalı Ceza İnfaz Kurumu kapasitesinin 2007 ve 2011 yıllarında yapılan tadilatlar sonunda artırıldığı, açık ceza infaz kurumu olarak kullanılan bölümün kapalı kısma dahil edilmesine yönelik yapım ve onarım çalışmalarının 10/07/2012 tarihi itibarıyla tamamlandığı ve 150 kişilik ek kapasite artışı sağlandığı;

Şanlıurfa İl Merkezinde yapımı plânlanan, 2 adet T tipi ile 1 adet açık ceza infaz kurumu yapım ihalesinin, Bakanlığımız Teknik İşler Dairesi Başkanlığınca 13 Ağustos 2012 tarihinde gerçekleştirildiği ve yapım sürecinin devam ettiği;

Şanlıurfa İlının açık ceza infaz kurumu ihtiyacının karşılanması amacıyla, Akçakale İlçesi, Yeşerti Köyü, 60 numaralı parselde kayıtlı 114.320 m2 miktarlı taşınmaz ve üzerindeki müstemilatın, Şanlıurfa İl Genel Meclisinin 09/06/2011 tarihli kararıyla, bedelsiz ve geçici olarak Bakanlığımıza tahsis edildiği; taşınmaz üzerindeki binada gerekli onarım ve tadilat yapılarak, binanın 13/03/2012 tarihinde 250 kişi kapasiteyle hizmete alındığı; bina kapasitesinin 550'ye çıkarılmasına yönelik çalışmaların devam ettiği;

B- 18/09/2012 tarihi itibarıyla Ülkemizde 374 ceza infaz kurumunun bulunduğu, 140.154 kişilik kapasitesi ve %87 dolulukla sahip olan ceza infaz kurumlarında 89.713 hükümlü, 32.176 tutuklunun barındırıldığı,

Bölgelere ve illere göre hükümlü ve tutuklu sayısında farklılık bulunduğundan bir kısım kapalı ceza infaz kurumunda kapasite fazlası hükümlü ve tutuklu barındırıldığı,

C- Şanlıurfa Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulu Başkanlığı raporlarının düzenli olarak hazırlandığı, 2011 yılında 3, 2012 yılının ilk döneminde 1 raporun Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne gönderildiği;

Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları tarafından gönderilen raporların ve sunulan önerilerin dikkatle değerlendirildiği, raporlarda yer alan öneri ve isteklerin mevzuata uygun olarak yerine getirildiği;

Anlaşılmıştır.

V- Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

A- Kurumda çıkan yangın olayına ilişkin Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan adli ve idari soruşturmanın devam ettiği;

B- 16/06/2012 tarihinde, Ceza İnfaz Kurumunun 15 nolu odasında çıkan yangın

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

olayından önce, bahsi geçen odada herhangi bir kavga olayının meydana gelmediği;

C- 22/07/2010 tarihinde, PKK terör örg¼t¼ne üye olmak suçundan hük¼ml¼ bulunan bir kişinin, barındırıldığı odadaki yatağını ateşe vermek suretiyle intihar etmek istediği; bahsi geçenin Diele Üniversitesi Tıp Fak¼ltesi Hastanesinde tedavi görd¼đ¼ sırada vefat ettiği; olaya ilişkin olarak, şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığınca Kurum M¼d¼r¼ hakkında başlatılan adli soruşturma sonunda, kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiği;

D- şanlıurfa Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulu tarafından 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında şanlıurfa İnfaz Hâkimliğine herhangi bir raporun sunulmadığı;

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan